

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Institutul pentru
Politici și Reforme
Europene

Eastern Europe Studies Centre

Tehnicile de participare: Sondaj

Autori: Mariana Platon
Stanislav Ghilețchi

Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

METODELE ȘI TEHNICILE UTILIZATE PENTRU IMPLICAREA CETĂȚENILOR ÎN EXERCITIUL BUGETAR

Instrumentele de consultare și participare

Accesul la informație simplă, clară și publicată în timp util este condiția de bază pentru elaborarea unui buget participativ și incluziv. Doar cetățenii informați pot participa activ la toate activitățile pentru elaborarea bugetului local. Dacă locuitorii cunosc câți bani cheltuie administrația orașului, pentru ce proiecte le cheltuie și de ce bugetul local nu poate finanța toate propunerile cetățenilor, atunci aceștia sunt mai dispuși să se implice și să contribuie cu idei și sugestii. Astfel, atunci când se organizează consultări cu privire la buget, este important să se pună la dispoziția publicului toate documentele ce se referă la subiectul supus consultărilor. Atingerea unui grad înalt de informare va confirma angajamentul și capacitatea administrației publice locale de a aplica metode de implicare și participare a cetățenilor.

Tehnicile de consultare și participare oferă cetățenilor și locuitorilor comunității posibilitatea de a-și exprima opiniile, comentariile, de a evalua un anumit serviciu sau de a propune noi inițiative. Consultarea reprezintă un schimb de informații în ambele sensuri: de sus în jos (de la conducerea administrației publice locale spre cetățeni) și de jos în sus (de la cetățeni la autoritatea publică locală). Participarea și implicarea cetățenilor în elaborarea bugetului este posibilă doar atunci când informația circulă constant în ambele direcții, iar cetățenii au ocazia de a influența bugetul local.

Pentru a asigura consistența și calitatea evenimentelor organizate pentru consultare și implicare se recomandă elaborarea unor regulamente interne care ar stabili rolurile și responsabilitățile fiecărei părți implicate. Hotărârea Guvernului nr.967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional poate servi ca exemplu pentru elaborarea procedurilor interne referitoare la participarea publicului în procesul decizional.

O bună practică este publicarea documentelor bugetare la cea mai timpurie etapă de elaborare a acestora și organizarea evenimentelor în timp util pentru a facilita contribuții semnificative și a avea timp suficient pentru a încorpora sugestiile cetățenilor în procesul bugetar.

Metodele prezentate în această secțiune sunt destinate să îmbunătățească comunicarea între cetățeni și administrația publică locală. Implicarea directă a cetățenilor în procesul de luare al deciziilor presupune că aceștia vor investi timp și utiliza propria expertiză la implementarea și realizarea proiectelor locale. Totodată, participarea autentică în procesul decizional permite ca părțile implicate să fie considerate parteneri egali care împreună contribuie la dezvoltarea localității și îmbunătățirea vieții cetățenilor.

Tehnicile și metodele de participare incluse în ghid

Pagină în rețeaua internet Ședința publică a Consiliului local Sondaj Focus grup Întâlnire cu cetățenii în cartier	Comitet consultativ Grup de lucru Cafeneaua publică Masă rotundă Audiere publică
--	--

Sondaj

Metoda	Sondaj
De ce se utilizează?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pentru colectarea informației cetățenilor cu privire la opinia acestora față de bugetul local; ▪ Pentru obținerea datelor actualizate și reprezentative la nivel local.
Când se utilizează	<ul style="list-style-type: none"> ▪ La elaborarea programului strategic de dezvoltare a localității; ▪ La identificarea priorităților de buget și/sau propunerilor de cheltuieli; ▪ La prezentarea raportului privind executare bugetului local.
Descriere	<p>Sondajul este o metodă de cunoaștere a opiniei publice pe baza chestionarului și a eșantionării. Sondajul informează decidenții politici (consilierii, funcționarii publici, primarii) despre opinia cetățenilor.</p> <p>Sondajul prezintă preferințele exprimate de locuitori cu privire la o problemă de importanță pentru localitate. Totodată, sondajul poate fi utilizat pentru stabilirea preferințelor locuitorilor cu privire la documentele elaborate de primărie în procesul de aprobare a bugetului: ex. ce informație trebuie să fie inclusă în documentele bugetare și cum aceasta ar trebui să fie prezentată?</p> <p>Astfel, chestionarul poate cuprinde atât întrebări generale, cât și întrebări specifice.</p>
Pașii pentru organizare	<p>1. Elaborarea întrebărilor ce vor fi incluse în formular. Formularul trebuie să fie scurt, iar întrebările simple și clare.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Prima parte a formularului va conține întrebări de identificare: ex. vârsta, genul, ocupația, nivelul de educație, veniturile etc. Aceste întrebări vor ajuta la analiza datelor. ▪ A doua parte a formularului va conține întrebări cu privire la subiectul identificat de către autorități. <p>Exemplu de întrebări:</p> <p>Vă rugăm să clasificați următoarele obiective strategice ale bugetului, de la cel mai puțin important până la cel mai important:</p> <p>a) Creștere economică;</p>

- b) Guvernanță transparentă, eficientă și accesibilă;
- c) Sisteme eficiente de transport și infrastructură;
- d) Comunitate sigură și sănătoasă;
- e) Oportunități culturale și de agrement;
- f) etc.

Ce informație trebuie să fie inclusă în Bugetul pentru cetățeni?

- a) Definiția termenelor utilizate;
- b) Sursele de venit;
- c) Categoriile de cheltuieli;
- d) Tendințele bugetului;
- e) Elemente grafice;
- f) Tabele și scheme;
- g) Datele de contact ale funcționarilor publici implicați în procesul bugetar;
- h) etc.

Care sunt cel mai importante lucruri care vor îmbunătăți calitatea vieții în comunitate?

- a) Locuințe la prețuri accesibile;
- b) Infrastructură modernă: străzi, transport public;
- c) Mai multe parcuri și spații urbane;
- d) Dezvoltarea culturii, muzicii și artei;
- e) Diversificarea serviciilor sociale;
- f) Dezvoltarea infrastructurii educaționale;
- g) etc.

Dacă ar trebui să alocați 1000 de lei din banii dumneavoastră, cum ar arăta această alocare?

- a) Reparația curentă a străzilor;
- b) Protecția socială;
- c) Educație;
- d) Dezvoltare economică;
- e) Transport public;
- f) Salubritate;
- g) Cultură;
- h) Sport;
- i) Servicii pentru tineret;
- j) Protecția mediului;

2. Orice sondaj științific presupune și o metodologie de eșantionare pentru a crește veridicitatea răspunsurilor colectate. Dacă autoritatea locală dispune de fonduri, atunci ar putea fi contractat un consultant extern care să ajute autoritatea în elaborarea și efectuarea sondajului.

	<p>În cazul în care nu există fonduri pentru consultanți externi, atunci primăria ar putea utiliza propriile capacități în elaborarea unui sondaj. De exemplu, unele autorități utilizează adresele din localitate ca și modalitate de eșantionare: fiecare a 3-a sau a 5-a casă primește un astfel de sondaj. De ce este important aspectul eșantionării? În cazul în care nu a fost folosită eșantionarea după o metodologie științifică, atunci rezultatele ar putea fi diferite decât realitatea. Prin urmare, rezultatele unor sondaje care nu sunt științifice, întotdeauna trebuie interpretate atent, iar acestea nu trebuie să fie unicul argument pentru un anumit set de acțiuni.</p> <p>3. Efectuarea sondajului propriu-zis:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ În format electronic - sondajul poate fi plasat și pe pagina web a autorității locale sau oricare altă modalitate (Google Forms sau Survey Monkey).▪ Tipărit pe hârtie - Nu toate persoanele din localitate utilizează internetul. Iar pentru a asigura un grad înalt de reprezentativitate, sondajul trebuie să includă persoane de diferite vârste.▪ În cazul în care sondajul este tipărit pe hârtie, atunci acesta poate fi distribuit la participanții audierilor publice sau altor evenimente organizate de către autoritatea locală. Răspunsurile întotdeauna trebuie colectate imediat la sfârșitul evenimentului (după eveniment cetățenii uită să aducă răspunsurile la Primărie). <p>4. Procesarea tuturor formularelor colectate de la cetățeni și efectuarea analizei datelor sondajului.</p> <p>5. Prezentarea rezultatelor sondajului publicului și diseminarea acestuia prin intermediul presei locale. Pentru creșterea impactului se recomandă utilizarea elementelor grafice. Cercetările indică faptul că creierul uman poate interpreta imaginile de 60.000 de ori mai rapid decât un text. Deci, pentru a comunica rezultatele sondajului în mod eficient, utilizarea reprezentărilor vizuale este esențială.</p>
--	---